

ΑΡΧΑΙΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΤΡΑΓΩΔΙΕΣ

ΜΕΓΙΣΤΩ

Τὰ έργια τοῦ Τυράννου Ἀριστοτέμου καὶ τὰ βάρσανα τῶν Ἡλείων. Ὁ τραγικὸς θάνατος τῆς ὀραίας Μίκκας. Ἐξακόσιες γυναῖκες φυλακισμένες. Παρκαπονδία Τυράννου. Ἑλλάδικος ὁ ἀρχηγὸς τῶν συναμοτῶν. Ὁ Ζεὺς στέλνει τὸν ἀετὸν τοῦ. Τὸ εἰκτὸ τέλος τοῦ Τυράννου καὶ ἡ μεγαλοψυχία τῆς Μεγιστῶς. Ἡ τραγωδία τῶν δύο ἀδελφῶν. κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Στὴν ἀρχαία Ἑλληνικὴ ἐποχῇ, στὰ χρόνια τοῦ βασιλεῦς στὴν Ἡλία ὁ Ἀριστοτέμω, διαδραματίστηκε ἐκεῖ ἡ ἀκόλουθη φριχτὴ τραγωδία :

Ὁ βασιλεὺς αὐτὸς ἦταν ἕνας ἀμόρφωτος Τυράννος γιὰ τὸ λαὸ τοῦ. Στριφιδόμενος στὴ βοήθεια τοῦ φίλου τοῦ Ἀντιγόνου, βασιλεῦς τῆς Μακεδονίας, εἶχε ἐκτροχιασθεῖ σὲ κάθε εἶδος ἀτιμίας καὶ ἀπαγῆς. Ὅταν δὲ ἐκατάλαβε περὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ τὸ λαὸ τοῦ, ἔφερε βαρβάρους σωματοφύλακες, Ἀρατάδες ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο, οἱ ὁποῖοι ὄργιζαν καὶ αὐτοὶ εἰς βάθος τὸν δυναστὴν ἵσχυρὸν τοῦ σαρδαναπατῶν ἡγεμόνος.

Ὁ ἐπὶ κεφαλῇ τῆς μητρὸς αὐτῆς σωματοφύλακας... Λεύκιος Ὁ δόξεντος χάριτε μὴν ὄρασι χόρη, ὀνομαζομένη Μίκα, θυγατέρα τοῦ Φυλοδίου. Ἐστειλε λοιπὸν μὰ μέρα καὶ τὴν ἐκάλεσε σπιτὶ τοῦ. Οἱ γονεῖς τῆς φοβηθέντες γιὰ τὴν ζωή τους, ἄν δὲν ἴστανε, τὴν ἐπισημαίναν, μὲ δάκρυα στὰ μάτια, νὰ ἵπτασθαι ἐπὶ τὴν διαταγὴν τοῦ βαρβάρου. Ἄλλ' ἡ χόρη, γενναία καὶ περήφανη σὰν ἀρχαία Ἑλληνίδα ποῦ ἦταν, ἀνήνθηκε. Ἐλεπὸς στὰ γόνατα, ἀγκάλιασε τὰ πόδια τοῦ πατέρα τῆς καὶ τὸν ἰζέτανε νὰ τὴ σπασθῆ καλῶτερα, παρὰ νὰ τὴ στείλῃ στὴν ἀτιμία...

Ὁ στρατιώτης ποῦ εἶχε στείλει ὁ Λεύκιος νὰ τοῦ φέρῃ τὴν χόρη, εἶπε τότε : — Ἄς τελειώσωμε, γιὰτὶ ὁ κήρυξ μὴν βροσκαται σὲ σωματόφω, μὲ φίλος του καὶ βιάζεται νὰ τοῦς δεῖξῃ τὴ Μίκα καὶ νὰ τὴ βάλῃ νὰ χορεύῃ γυμνὴ μπροστὰ τοῦς...

Συνγρόνος δὲ φανερώθηκε ἔξαίτια στὴν πόρτα ὁ ἴδιος ὁ ἀρχηγὸς τῶν σωματοφύλακων, μοσπρωμένος καὶ ἐξοργισμένος γιὰ τὴν ἀλογιστία. Ἡ χόρη ἀφῆσε τότε μὰ κραγιὴν τῶσιον καὶ ἔτριψε τὸ κεφάλι στὰ γόνατα τοῦ πατέρα τῆς. Ὁ Λεύκιος, κουνώντας τὸ μαστίγιό τοῦ, διέταξε τὴ Μίκα νὰ σιωπῆ καὶ νὰ τὸν ἀκολουθῆσῃ. Ἐπειδὴ ὅμως ἐκείνη ἀνήνθηκε, τὴν ἐμαστίγωσε!

Οἱ γέροντες γονεῖς τῆς ἐγονάτιον καὶ μὲ θρήνους τὸν παρακαλοῦσαν γιὰ τὴν χόρη τους. Φρονασμένοι τότε ὁ Λεύκιος ἄρχισε νὰ τοῦς χτυπᾷ βίους οὐλητῶν, ἀλύπητα. Ὁ γέρον πατέρας καὶ ἡ γυνὴ μὴν τῆς κόρης ἐφώναξαν, ἐπιλαλοῦμενοι μάστιγες, Θεοὺς καὶ ἀνθρώπους.

— Πρωτὸν νὰ πεθῶν παρὰ νὰ παραδοθῶ σὲ σένα, βάρβαρε! φώναξε ἡ χόρη.

— Πέθανε, λοιπὸν, τῆς ἀπάντησε ὁ Λεύκιος καὶ μὲ μὰ σπαθίᾳ τῆς ἔκοψε τὸ κεφάλι...

***

Ἡ ἀγοριότητες αὐτῆς δὲν ἴσχαναν ν' ἀλλάξουν τὴ γνώμη τοῦ Τυράννου Ἀριστοτέμου, ὁ ὁποῖος γιὰ τὸ παρκαμῶ διέταξε θανατικὴ ἐκτέλεσις.

Ὁκακόσιοι ἄνδρες τῆς Ἡλείας κατέφταναν τότε στοὺς Αἰτωλοὺς καὶ ἤρπασαν τὴ βοήθειά τους, γιὰ νὰ ὀσωσῶν ἀπὸ τὰ χεῖρα τοῦ Τυράννου τῆς γυναῖκες τους καὶ τὰ παιδιά τους... Μόλις ἴμασε αὐτὸ ὁ Ἀριστοτέμω, ἐκήρυξε ὅτι ὅσοι ἀπὸ τῆς γυναῖκες ἦθελαν νὰ πᾶνε στοὺς ἄντρες τους, ἦσαν ἐλεύθεροι νὰ φύγουν, παίρνοντας καὶ τὰ πρώτα τὰ τους...

Ἐξακόσιες γυναῖκες δέχθηκαν μὲ χαρὰ τὸ κήρυγμα! Ὁ Τυράννος ὄμοιεν νὰ γίνῃ ἡ ἔξοδος αἰτῆν τῶν γυναικῶν ὀμαδικὴ τὴν τάδε μέρα, καὶ διὰ αὐτοῦ εἶδνε ἐγγυητὴ γιὰ κάθε ἀσφάλεια.

Τὴν ὀριζομένην μέρα λοιπὸν, ἡ γυναῖκες μαζεῖνταν κοντὰ στὰς πύλας τῆς πόλεως, μὲ τὰ παιδιά τους καὶ τὰ πολυτιμώτερα πράγματα τῶν σρωτοιμένων στ' ἀμῆξια. Ἄνια ἐδόθη ὅμως ἡ διαταγὴ νὰ ξεσηύχουν καὶ προχώρουν λίγο, φανερώθηκεν ἔξαίτια οἱ σωματοφύλακες τοῦ Τυράννου, οἱ ὁποῖοι ἀπὸ μακριὰ ἐφώναξαν στοὺς ἀμαξάδες

νὰ σταθοῦν... Οἱ ἀμαξάδες ἵπτασαν καὶ τότε οἱ σωματοφύλακες ἔτριξαν, ἄρπασαν τ' ἀλοὰ ἀπὸ τὰ γαλῶμα, κατέβησαν τὰ γυναικοπαῖδα ἀπὸ τ' ἀμαξία καὶ τὰ ἔβησαν ἀλύπητα, ἀπρόσγροντας τὰ παιδιά μέσα στὴν πόλι... Ἐτοί, σὰν κοπάδι προβάτων, μὲ σρωφῆς καὶ ἔπιλες ὀδήγησαν τὰ δυναστὸν γυναικοπαῖδα στὸ δεσποτήριον, ἐνὸ τὰ πολυτιμώτερα πράγματα τους τὰ ἔφεραν στὸν Ἀριστοτέμω. Μερικὲς γυναῖκες καὶ παιδιά πέθαναν ἀπὸ τῆς κακοζῆς.

Τὰ γεγονότα αὐτὰ ἀνεστάτωσαν τὴν πόλι. Ἡ ὀριζομένης ἦταν γενική. Ἡ ἰέρεις τοῦ Διονύσου, δεκαεξὴ τὸν ἰαθῆν, ἐφόρασαν τοὺς λειποφυγῶντας κήρυκες καὶ τὰ στέμματα τους, ἔτῃσαν ἀπὸ τὸ νὰ τὰς ἀκέρητρας ὀδόδεσ καὶ μὲ λοιπὴ, σιωπηλῆς καὶ σωβαρῆς ἐπέφταναν ἀπὸ τὴν Ἀγορὰ καὶ πῆγαν ἰ κ ε τ ἰ δ ε ζ στὸν Ἀριστοτέμω. Οἱ δορυφόροι τοῦ Τυράννου ἔκαμαν μ' εὐλάβεια τότε, καὶ ἡ ἰέρεις στὴν ἀρχῇ, στήθηκαν μπροστὰ τοῦ σιωπηλῆς, προβάλλοντας τὰς ἀκέρητρας ὀδόδεσ. Ἐπειτα δὲ παρακάλεσαν τὸν Τύραννο νὰ σπλαγχνισθῆ τῆς γυναῖκες καὶ νὰ τῆς ἐλευθερώσῃ. Ἐξῶ φρονῶν ὁ Τύραννος γιὰ τὴν ἐνόχλησι ποῦ ἔκαμαν, τάβαλε μὲ τοὺς δορυφόρους τοῦ γιὰτὶ ἔστρεψαν στῆς ἰέρεις νὰ μολῶν στὸ Παλάτι, καὶ διέταξε νὰ τῆς βγάλουν ἔξω μὲ σρωφῆς! Ἐπειτα κατέδικασε κάθε ἰέρεια σὲ πρόστιμο δύο ταλάντων.

***

Τὸ νέο αὐτὸ ἀνοσιούργημα τοῦ Τυράννου προκαλεσε νὸ ἀναδρομῶν στῆς ψυχῆς τὸν πολιτῶν τῆς Ἡλείας...

Ἐπὶ ἕνας γενναῖος καὶ ἐπίσημος στὴν ἐποχὴ τὸν Ἡλείος, Ἑλλάδικος ὀνομαζόμενος. Τώρα ὄμοιεν ποῦ ἦταν γέρος καὶ καταβεβλημένος ἀπὸ τὸ θάνατο τὸν δύο γιγῶν τοῦ, ζῶσε κλεισιμένος σπιτὶ τοῦ. Ὁ Τύραννος δὲν τὸν ἐπιτηροῦσε καθόλου, γιὰτὶ λόγῳ τῆς καταστάσεως τοῦ, τὸν ἐνόμιζε ἀνίκανο νὰ κινήθῃ ἐναντίον τοῦ.

Καὶ ὄμοιεν ὁ Ἑλλάδικος κατῶρθωσε νὰ σινεννοθῆ μὲ τοὺς τοῖμυροτέρους πολιτῆς καὶ νὰ κινή σιννομοσία ἐναντίον τοῦ παρκαμῶς Τυράννου τῆς πατρίδος τοῦ...

Στὸ μεταξὺ οἱ εὐρισκόμενοι στὴν Αἰτωλία φρυγάδες, ἐπέφταναν στὴν Πελοπόννησο, κατέβησαν ἕνα ὄχηρο χωρῶ, τὴν Ἀιμυλώνη, ὡς ὀμητηριὸ ἐναντίον τοῦ Τυράννου καὶ ἐκεῖ ἔδωσαν τοὺς σωματοφύλακες τοὺς ποὺ κατῶρθωναν νὰ ξεφύγουν ἀπὸ τὴν Ἡλία. Τότε περὶ ὁ Ἀριστοτέμω ἄρχισε νὰ τὰ βοισκοῖ σιωφρα καὶ κατέφτανε στῆς φυλακισμένες γυναῖκες. Ἐπιτήρησε στῆς φυλακῆς, σιννοδόμενος ἀπὸ τοὺς ἐνόχλους σωματοφύλακες καὶ τῆς διέταξε νὰ γράψουν στοὺς ἄντρες τους νὰ φύγουν ἀπὸ τὴ χώρα. — Ἀλλοιούτικα, τῆς ἐφοβόσε, θὰ σφάξω ἐδῶ μπροστὰ σας, τὰ παιδιά σας, καὶ ἔπειτα θὰ σὰς κήνω δίλες, ζωντανῆς!...

Ἡ γυναῖκες ἐκῆταξαν ἡ μία τὴν ἄλλη καὶ δὲν ἀπαντοῦσαν. Ἀνέλαβε ὄμοιεν ν' ἀπαντήσῃ, ἔξ ὀνόματος δίλων, ἡ Μεγιστῶ, ἡ γυναῖκα τὸν Τιμολέοντος, διακεκομένη γιὰ τὴν ἡγεμονική τῆς καταγορή καὶ τὴν ἀρετὴ τῆς. Ἡ Μεγιστῶ δὲν καταδέχθηκε νὰ σιωπῆ μπροστὰ στὸν Τύραννο, ὄπτε στῆς ἄλλες ἐπέφτανε νὰ σιωποῦν, ἀλλὰ κημένη, τὸ ἀπῆνθη ἔτσι :

— Ἄν ἦσαν γενναῖος ἄντρες, δὲν θὰ καταδεχόσων νὰ μιλῆσῃ σὲ γυναῖκες περὶ ἄνδρων, ἀλλὰ πρὸς ἐκείνους, ποῦ μὰ ἐξουσιάζων, θὰ ἐστῆλεν πρὸςθεῖς γιὰ νὰ τοὺς ποῖν λόγους τιμωροτέρους καὶ διγῶν ἐκείνους, μὲ τοὺς ὀποῖους μὰ ἐξήρτησῃς!... Ἄν ὄμοιεν ἀπελαπισμένοι νὰ πεισῆς ἐκείνους, προσπαθῆς νὰ τοὺς ἐξαπατήσῃς δι' ἡμῶν, μὴν τὸ ἐλπῆσαι! Γιατὶ ὄπτε καὶ μεῖς γελῶμαστε γιὰ δεύτερη φορὰ, ὄπτε καὶ κείνοι εἶνε τόσο δειλοὶ καὶ μικροπρεπεῖς, ὡστε νὰ ληθηθῶν τὰ παιδιά τους καὶ τῆς γυναῖκες τους καὶ νὰ ἐγκαταλεί-

ΕΛΛΗΝΕΣ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΘΕΟΣ ΝΑ ΜΕ ΦΥΛΑΞΗ!

Σὲ κάθε μάτι, γαλανὸ ἢ καστανὸ ἢ μαύρο, ἕνα κομμάτι τ' ὀφθαλμοῦ ζωγραφισμένο θαῦρο, Κι' ἂν εἶνε μάτι γαλανὸ, στὴ φανερὴ θα-

(ρητὸ) λαμποκοπέει ὁ οὐρανὸς μ' ὄλη τὴν ἔλασπε- (μία του)

Κι' ἂν εἶνε μάτι ὀλομαυρο, βαρὺ χεῖμα ἔχει, ὁ οὐρανὸς σκοτεινίσει καὶ βρόντησε καὶ (βρέξει)

Κι' ἂν εἶνε μάτι καστανὸ, σινεφίσιος, ποῖος (ξέρει) τὰχα θ' ἀνοιχθῆ ὁ οὐρανὸς ἢ μπόρα θὲ νὰ (φέρῃ)

Ἐγὼ ἀπὸ μάτι γαλανὸ καὶ γλυκοφροτισμένο ποτὲ δὲν ἐφοβήθηκα, πάντα καλὸ προσημῖο, Ὅσο' ἀπὸ μάτι ὀλομαυρο δὲν ἔγω φοβὸ τόσο, κατ' ἀστρατέας κι' ἀπὸ βροχῇ προσημῖο νὰ (γλυκώσω)

Μόνον ἀπὸ μάτι καστανὸ ποῦ μὲ γλυκοκω- (τάξει) δὲν ἤμπορὸ νὰ φυλαχθῶ, Θεὸς νὰ μὲ φυ- (λάξῃ)!

Γ. ΔΡΟΣΙΝΗΣ

φρον τον άγωνα της άπελευθερώσεως της Πατρίδος. Αυτά είχαμε να σοφ ποιμε Τύραννε, έμεις ή γυναίκες...

Αγριεμένος ό Άριστότιμος, διάταξε τους σωματοφύλακες να φέρον το παιδάκι της Μεγιστοίς, για να τό θανατώσει μπροστά στα μάτια της. Το παιδάκι, άνακατοιμένο με τ' άλλα παιδιά, έπαιζε στο προαύτιο της φράξας, και οι σωματοφύλακες δέν τό έβρισαν. Τότε ή ήρωική μητέρα τό έκάλεσε, λέγοντας :

— Έλα, παιδί μου, ν' απαλλαγής από την πικρή τυραννία, πριν φθάσής στην ήλιζία του άνοικοφ φρονιμάτος. Γιατί μοί ένε προτιμώτερο να σε ίδω τώρα να πεθάινής μιά φορά, παρά να σε βλέπω όλη σου τη ζωή να δουλεύής, σκλάβος του μισητού Τυράννου!...

Φρενασμένος ό Άριστότιμος τράβηξε τότε τό μαχαίρι να τί σπάσής, άλλ' ένας από τους παρισταμένους φίλους του, Κόλων άνομομένος (ο οποίος ένομιζετο από του Τυράννου πιστός, πράγματι όμως τον μισούσε και ήταν μνημένος στη σνομιοσία του Έλλάνικου), έβαλε τό σόμμα του μπροστά και τον έμπόδισε, παρακαλώντας τον και λέγοντας ότι είνε ανάξιος έσοχο για ένα ήγεμόνα να σκοτώσει μιά γυναίκα.

***

«Εθδής μετά τουτο—γράφει ό ιστορικός της αρχαιότητος—οί θεοί έστειλαν σημεία προς τον Άριστότιμον».

Ήταν μεσημέρι και ό Τύραννος άναπαύονταν στο Παλάτι του. Έξαφνα, ένας άηδής φάνηκε να πετά στον ουρανό, κρατώντας ένα μεγάλο λιθάρι στα νύχια του. Στάθηκε άκωβδώς έπάνω άπ' τό δωμάτιο του Τυράννου και άφησε τό λιθάρι να πέση στη στέγη. Από τό θρόνο πετάχτηκε τρομαγμένος ό Άριστότιμος, έμαθε τί συνέβη και έστειλε να φέρη τό μάντι του :

«Ο μάντις τον επαρηγόρησε, λέγοντας ότι ό Ζεύς θέλει να τον κρατή άγριον, γιατί τον έραστούτε. Έπειτα όμως—έπειδή και ό μάντις ήταν μνημένος στη σνομιοσία—έληξε στον Έλλάνικο και του έλε :

—Τι κάθουσε ;! Ο Ζεύς έδειξε καθαρά τον αίνον του ! Θάνατος στον Τύραννο του λαού της Ηλίας!... Ο αέτος του Διός έφοιξε και' έπάνω του τό πρώτο λιθάρι!...

Αμέσως ό Έλλάνικος άπεφάσισε να ένεσχρήση χωρίς άναβολή και ειδούσης όλους τους φίλους του με κάθε μυστικότητα.

***

Ο Τύραννος, άποθραυσμένος από την άτιμωηρία και τυμωμένους από τη θεία Δίκη, κατέβηκε μιά μέρα στην Άγορά μόνος, χωρίς σωματοφύλακες... Μόλις τον είδε ό Έλλάνικος έκομισε τά χέρια ψηλά, δίνοντας τό συνθηματικό σημείο στους σνομιοτές και με φωνή μεγάλη, έλε :

—Τι άργείτε, γενναίο άντρες ; Άγριασθήτε για τη σωτηρία της Πατρίδος σας. Νικηάτε τον Τύραννο!... Θάνατος στον Τύραννο!...

Αμέσως ό Κόλων τράβηξε τό σπαθί και χιήτησε τό μόνο δορυφόρο του άκοιλοφθονος τον Άριστότιμο. Από άλλου σνομιοτήτα, ό Θεοσούβολος και ό Λάπις, γενούσανε κα' αριστά τά ξίφη τους και σύρθηκαν έναντιόν του. Ο Τύραννος περίητος τό έβαλε στα πόδια, τρέχοντας προς τό ίερον του Διός... Δεν έπρόφτασε όμως ν' αρχίσει τό βουκό και οι σνομιοκράτα τον κατέσφαξαν. Έπειτα, έσφαξαν τό πτώμα του από τό πάνω, τό έφεραν στην Άγορά φωνάζοντας :

—Ήοι, πολίτα, νεκρός, οικότρος, ό βδελυρός Τύραννος!...

Η γυναίκα έσπασαν τότε την πόρτα του δημοτηρίου, χιήτησαν έξω με άλαλαγμούς χαράς και περιελκύνοντας τους άντρες, τους έπεφρημούσαν και τους έστεφανόνταν... Η πόλις ήταν άνάστατη... Από κει τό πλήθος διεφθιτήθηκε με άπειλημεις διαθέσεις προς τ' Ανάτορα, με βοή, σάν χειμάρους...

Η γυναίκα του Τυράννου μόλις είδε από μακρού τό πλήθος, κλείστηκε στο βάλαιο της και κρημίστηκε... Ο Τύραννος είχε δύο όμοιες κόρες, παρθένες, σέ όωρα γάμου.

Μεθιμένο από δίχα εκδηλώσεως τό πλήθος, τις έπιασε, τις έσφαξε έξω, και να τις θανατώσουν με βάσανα και διάφορες προσβολές. Κείνη τη στιγμή όμως βγήκε μπροστά ή μεγαλόκαρδη Μεγιστό και φώναξε σ' υναίκες και άντρες :

—Τι θέτετε να κάμειτε ; Πώς ; Φυλελεύθεροι σεις και μισοτίμονοι, τουμάτε να κακουγήσετε όμοια με τους τυράννους ;!

Και με δάκρυα ή εγγενής Μεγιστό έκέτευε για τη σωτηρία των δυο θυγατέρων του Τυράννου. Άλλ' ή ζωή τους ήταν καταδικασμένη. Και οι σνομιοκράτα άπεφάσαν να μην ήβούσιν τις παρθένες, αλλά και να μη άφήσουν ζωντανές τις κόρες του μισητού Άριστοτιμου.

—Πηγαίνετε μέσα στ' Ανάτορα, διάταξε ό Έλλάνικος τις δυο κόρες και σκοτώθηκε μόνος σας!...

Καταλυμένη ή Μεγιστό άκοιλοφθονε τις δυο μελλοθάνατες στα Ανάτορα... Μόλις μπήκαν μέσα, ή μεγαλύτερη κόρη, ή Μιρώ, έδωσε τη ζώνη της θηλειά γύρω από τό λαμό της και φιλώντας τη Λοιτίμη τη μικρότερη αδελφή της, της έλεγε να προσέχει να κινή θτι θα κινή αυτή :

—Για να πεθάνουμε άξια, της έλε, όπως ταιριάζει σέ βασιλοπούδες !

Η Λοιτίμη έλυσε από τη μέση της τη ζώνη, την έδεσε και αυτή γύρω από τό λαμό της και παρακαλούσε την αδελφή της να την άφήση να πεθάνη αυτή πρώτη. Άλλ' ή Μιρώ άντιστάθηκε.

—Αδελφή μου, της έλε, ποτέ δέν σοφ άρνθήρα τίπο-

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΘΑΝΕΤΕ

ΚΑΙ ΝΑ ΔΙΑΣΚΕΔΑΖΕΤΕ

Ο τίτλος της «Α. Μεγαλειότητος» δόθηκε για πρώτη φορά στο βασιλέα Λουδοβίκο ΙΑ' της Γαλλίας.

—Μερικές άσπίδες έχουν τό άνομοτικό όργανό των στα πόδια και πολλά έντομα στα φτερά.

—Τό αρχαιότερο Πανεπιστήμιο τό κόσμου ήταν τό Άραβικό Πανεπιστήμιο του Καίρου, του οποίου τά άρχεια χρονολογούνται από 1.000 έτών.

—Οι έλαιώνες της Ιταλίας κατέχουν έκτασι γής 1.300.000 στρεμμάτων.

—Ο Ούγκώ συνήθισε να γράφη άζοιμη και την όωρα που ντυνόταν.

—Κάποιος άστεινολικός στο Παρίσι, έχει ένα καναρίνι με δυο ράμφη, τό ένα πλάι στο άλλο.

—Τά πρώτα παιχνώματα έφεφωθήσαν στα 1350.

—Οι τυφλοί άνδρες είνε διπλάσιοι από τις τυφλές γυναίκες.

—Τά άλογα συνήθιζον να κοιμούνται με τό ένα αυτί γυρισμένο προς τό μέτωπο.

—Η νέες της Βραζιλίας όταν πενθούν φορούν κόκκινα ρούχα.

—Στη Βενετία ύπάρχει ένα κρηνείο άνοχτό μέρα και νύχτα από 150 έτών.

—Για τους Κινέζους γέροντας τό καλύτερο όωφο είνε ένα κέρετρο πολυτελείας.

—Η καλύτερες λεμονιές τό κόσμου βρίσκονται στη Σικελία.

—Στά σχολεία της Ιαπωνίας, οι μαθητά διδάσκονται να γράφουν και με τά δυο τους χείρα.

—Στά όρεινά μέρη της Κίνας ύπάρχον λιθροκοποις γυροφίλων έξαίρετα την άγγελιοπλαστική.

—Τά πρώτα πρόβατα στην Αυστραλία εισήχθησαν κατά τό έτος 1788 και ήταν ένας έδω 29.

—Απέναν έσχάτος στην Άγγλία ένας γέρος τόσο σωματόδης, ώστε για να σηκώσουν τό κέρετρό του χρειάστηκαν... 18 άτομα!...

—Η πιο ψηχή άπ' όλες τις όρες σέ κάθε έποχή του έτους είνε ή πέμπτη προινή.

—Οι κάτοικοι του Θιβέτ ύπολογίζουν τό χρόνο ζωφόντες τις ημέρες άνά πέπτε.

—Τό τσάι άνεκαλύφθη τον 8ου αιώνα.

—Ένα ζευγάρι κουνέλια μέσα σέ δέκα χρόνια μπορούν να άποκτήσουν 70 εκατομμύρια άπογόνους.

—Στό Λονδίνο ύπολογίζεται ότι βρέχει 178 μέρες τό χρόνο.

—Σύμφωνα με μιά στατιστική από 85 σφαίρες στη μάχη μόνο μιά πετυχαίνει.

—Στην Ισπανία ύπαρχον οι περισσότεροι τυφλοί από κάθε άλλη χώρα.

—Τά άνθη της ποταμολίαιας χρησιμοποιούνται στα στέφανα του γάμου από την έποχή των Στανιφοφονων.

—Τά άνθη που κόβονται τό πρωί διατηρούνται δροσερά διπλάσιο χρόνο από εκείνα που κόβονται τό μεσημέρι.

—Ο περιφωρος δοματογοφάρος Ίβην έστρεφε ιδιαίτερη άπεχθεια προς τους συλλογείς αυτογράφων.

—Ο Γάλλος συγγραφέας Ζυλ Λεαίωτ ήξερε περίφημα ποδήλατο και τό ύπεργαποδός.

—Στην Περούσι μόνον ό Σάχης έχει τό προνόμιο να βάφη καιτωκόζωνη την άκη της ούράς των άλφων του.

—Τό τυπογραφείο του Πανεπιστημίου της Όξφόρδης έχει τυπογραφικά στοιχεία 150 γλωσσών.

—Στην Αυστραλία ή καλύτερη ύποδοχή που μπορεί να κάνει ένας ύδαγενής σ' ένα φίλο του, είνε να του χύση στο κεφάλι ένα στανί με νερό.

—Τό λάδι του όφους κροταλία λέγεται ότι άποτελεί έσοχο φάρμακο των ρευματισμών και των νεφρολιθών.

—Ο αυτοκράτωρ της Κίνας ύπερχομντο άλλοτε να μένη νησιτό 64 διάφορες ημέρες τό έτος.

—Έπ' της βασιλείας Έδουάρδου του Γ' είχε άπαγορευθεί διά νόμου στους Άγγλους, να σεφρίον στο τραπέζι τους περισσότερα από δυο είδη φαγητού. Ο ΣΥΛΛΕΚΤΗΣ

τα αυτή όμως τη φορά δέν μποροί να σοφ κάποια τη χάρι. Άφησε να πεθάνω έγω πρώτη, γιατί άν σοφ ίδω τα πεθάνης θα ήποτώ βαρύτερο τό θάνατο.

Υπάκουη ή Λοιτίμη έδεσε την άλλη άκη της ζώνης της σ' ένα δοκάρι του ταβανιού, άφησε τό κορμι της να πέση από κενόν και κρημίστηκε. Η Μιρώ έσκέπασε ενσχυμώς τό λείψανο της αδελφής της και έπειτα έγύμισε στη Μεγιστό, την εθαρίστησε για τό στομακό ένδιαφρόν της και της έζήτησε για τελευταία χάρη να φροντίση να μη έξυθοσθον τά σώματά τους, μετά τό θάνατό τους. Και άφού έλαβε την ύπόσχεση της Μεγιστοίς, έκρημίστηκε και αυτή. Και ό άρχαίος ιστορικός έπέληξε : «Ούδεις ον των παρόντων έγένετο ούτω σκληρός ούδέ μισούθρανος, ώστε να μη κλάσθη, κατελέσας την των παρθένων εκείνων ευγένεια».